

Z fotoalbumu Jozefa Jablonického / Young Jozef Jablonický

Do strany som vstúpil ako stredoškolský učiteľ v Trnave. Prišiel som do novej školy, začal som učiť. Bola tam už vytvorená stranická štruktúra, poverili ma prednášaním. Dokonca mi zatlieskali. Potom ma začali získavať, až ma roku 1958 získali. Boli to už roky chruščovovského odmäku. Nechcem povedať, že mi to bolo nanútené. A musím povedať, že aj dnes som ľavo orientovaný. Dnes síce už dodávam, že som preto ľavičiar, že mám ľavé obidve ruky. Keď som vstúpil do strany, tak som rýchle pochopil, že som politicky vlastne úprimnejší ako mnohí starší členovia strany. To však už začalo obrodné hnutie. Boli sme „deťmi“ režimu. Okrem toho, tu boli osobnosti, ktoré sme chápali ako garancie, že predsa to len pôjde k lepšiemu. Medzi takéto osobnosti na konci šesťdesiatych rokov patrili Novomeský a nakoniec aj Husák. Ako historik som dozrel v šesťdesiatych rokoch. Sám som nebol postihnutý, ani nikto z mojej rodiny. Stretal som sa však odbojármi, a to bola cesta rozchodu s ideológiou komunizmu. Odbojári mali dosť výhrad aj k Husákovi.

Po roku 1974, keď ma vyhodili zo strany a aj z ústavu, nastúpil som dráhu solitéra. Keď som zistil, že ani publikovať nemôžem, začal som si dávať veci dohromady, postupne som sa dostal do kontaktov s pražskými historikmi.

Z rozhovoru so Samom Abrahámom, február 2000

Pracoval som v Pamiatkovom ústave. Mal som na starosti pamiatky najnovších dejín. Eštebáci sa okolo mňa akoby rojili. Vypytovali sa, vypočúvali: s kým sa stýkam, vraj grupujem okolo seba vylúčených. Nebol som zbabelec, ale nechcel som mať konflikty s mocou, zoči-voči ktorej človek mohol vystupovať len v role pajáca.

V sedemdesiatom piatom sa ku mne na hrad, kde pamiatkári sídlili, prišiel rozlúčiť Vilo Prečan, ktorý sa rozhodol emigrovať. Kúpil som sedmičku dobrého bieleho, ale nemal na ňu chuť. Ani ja. Hovorím - je smutné, keď zreli historici opúšťajú vlasť. On na to - Jožo, pozor aby neprišli aj na teba.

Nemýlil sa. Ôsmeho novembra 1976 vošlo do mojej kancelárie päť chlapov, aj s kufríkom. Štátna bezpečnosť. S papierom od prokuratúry - tým by všetkým mali zobrať diplomy, boli to kolaboranti na zločineckých akciách! - lenže na to sme v deväťdesiatom nepristúpili, a následkom sú pomery, aké máme. V príkaze stálo: z trestnej veci Pavla Čarnogurského vyplýva, že Jozef Jablonický je dôvodne podozrivý, že v byte a na pracovisku prechováva písomnosti a iné dôležité veci, nevyhnutné pre vyšetrovanie spomínanej trestnej veci Pavla Čarnogurského.

Tá kalvária pokračovala až do osemdesiateho deviateho roku. Mám celý archív o tom, čo si bezpečnosť ku mne dovoľovala. Vylúčili ma zo strany; chvalabohu. Doma som zostal sám. Ale nebol som disident, nevyvíjal som činnosť, akú vyvíjal napríklad Havel alebo iní. Po kancelárii mi prezreli byt. Prídu, otvoria dvere, otvoria knižnicu, a v nej spisy Pelikánove, fotokópia zápisnice z výsluchu Husáka na ÚŠB, a kadečo iné. Ale ja som bol predsa historik! Mal som povolenie fotografovať si dokumenty. Tie svedectvá boli moja práca! Na základe toho začali vyšetrovanie v trestnej veci - už nie ako svedka - podľa paragrafu 103 Trestného zákona o hanobení prezidenta republiky. Bol to pokus odrovnať historika. Bola to však aj konfrontácia s Husákom. Možno sa o celej kauze dozvedel, možno nie, dnes ma to už ani nezaujíma. V takomto nerovnom súboji má občas aj tá malá myš výhodu, nemusí ju medveď priamo zožrať. Ja som sa začal brániť. A začal som písať historické štúdie - samizdaty. Som posledný doktor his-

torických vied, ktorému tento titul udelila ČSAV – potom zanikla. Obhájil som prácu, ktorú som napísal počas totality, a ktorá vyšla ako samizdat. Nič som na nej nemenil.

Slovenské rozhľady 4/1995

.... Môj kalendár bol ihneď policajne používaný. Už 29. júna 1978 pred mojimi očami major ŠtB, ktorý bol prítomný pri výsluchu, si prezeral môj vreckový kalendár a samozrejme čítal záznamy. A začal svoj komentár. Predsa vraj nie je mojou súkromnou vecou, keď v kalendári mám poznamenané, že v Hlase Ameriky hovoril český historik Viliam Prečan. Či viem, kto je to Prečan. Veľmi trúfajúce je poučovanie majora ŠtB. Nielenže nesúhlasím s postojom majora ŠtB prítomného na výsluchu, ale zároveň aj protestujem proti takémuto zásahu do môjho súkromia. Nestojím o také poučovanie aj preto, lebo neexistuje úradný zákaz posluchu tej alebo onej rozhlasovej stanice. Keď chcem a mám čas, môžem si vo svojom byte vypočuť aj *Hlas Ameriky*. Držím sa zásady, pevne a natrvalo, že treba vypočuť aj druhú stranu. Túto múdru zásadu uplatňujem aj v povolani historika. Vedia vôbec na ŠtB pochopiť zásadu historika, zásadu starú a osvedčenú *audiatur et altera pars*?

Ďalej sa mi odobral vreckový telefónny zoznam. Ak by som chcel niečo zatajovať, tak si nebudem adresy a telefónne čísla zapisovať tak, aby pri prvom zátahu sa dostali do rúk polície. Aj odobratie telefónneho zoznamu je len súčasťou policajného manipulovania s historikom, ktorý sa nedal a nedá odradiť zo svojej nastúpenej cesty.

Napokon si vám dovoľujem uviesť ešte jeden aspekt z výsluchu, ktorému som bol podrobený 29. júna 1978. Viedol sa aj dialóg, ktorý nie je v zápisnici. Major ŠtB prítomný pri výsluchu povedal, že oni dajú moju štúdiu *Bratislava a vznik Slovenského národného povstania* na posúdenie expertom. (...) Protestujem proti tomuto nápadu a zároveň upozorňujem na jeho škandalózne dôsledky. Ak sa predsa tak stane, tak potom urobím všetko v rámci legálnych ciest, aby štúdia *Bratislava a vznik Slovenského národného povstania* bola predmetom hodnotenia slobodných a nemanipulovaných historikov. Som za vedeckú oponentúru, ktorá sa uskutoční a ktorej ŠtB nezabráni. Som pripravený aj na polemiku so zástancami iných názorov. Najmä nezostanem odpoveďou dlžný expertom. Nastolí sa nielen problém ako to v skutočnosti bolo v auguste 1944, ale zároveň sa obnažia niektoré tabuizované témy.

Dňa 29. júna 1978 sa neuskutočnil prvý pokus príslušníkov ŠtB rôznymi poznámkami bagatelizovať moju kvalifikáciu historika. Už v liste tajomníkovi ÚV KSS Ľudovítovi Pezlárovi 14. novembra 1976, uprostred policajných výsluchov, som okrem iného napísal:

Mal som možnosť študovať na troch univerzitách: v Bratislave, Prahe a Mníchove. Učil som sa ako historik kriticky študovať všetky dostupné dokumenty a materiály. A zrazu v zrelom veku si pracovníci ŠtB robia na moju adresu poznámky, že som na zlej ceste, že som študoval materiály, ktoré ma nežiadúcim smerom vedú, a že som bral „rozum“ od osôb, ktoré žijú v zahraničí. Začína sa teda pre mňa „nová univerzita“.

Stážnosť Krajskej prokuratúre - úryvok, 20. augusta 1978 (Slovenské rozhľady 6/1995)

Pravda sa umlčať nedá, povedal som vyšetrovateľovi pred odchodom zo Správy vyšetrovania ŠtB dňa 29. júna 1978. Opakujem aj v tejto sťažnosti, že pravda o národnej minulosti sa nedá umlčať. Netvrdil som a netvrdím, že historickú pravdu o SNP som vystihol, že ju reprezentujem. Avšak o túto pravdu sa usilujem čestne, otvorene a napriek všetkému, čo sa proti mne podnikalo a podniká, napriek všetkým prekážkam. S vedomím správneho postupu budem naďalej pokračovať v koncipovaní historických štúdií. Je to súčasť môjho povolania a životná potreba. Je to moja povinnosť a dlh slovenskému národu pri objasňovaní demokratických, antifašistických a socialistických stránok jeho dejín.

Stážnosť Krajskej prokuratúre - úryvok, 20. augusta 1978 (Slovenské rozhľady 6/1995)

... stojím osamelo, jediný s perom v ruke oponujem oficiálnej historiografii a vystupujem proti rôznym praktikám. Vraj mám nevedecké, nemarxistické a nepravdivé názory. Je to zafixované aj v stranických materiáloch. Moje názory v historických štúdiách vraj nadobudli protispoločenský ráz, lebo ich rozširujem. Je síce pravda, že niekoľko priateľov-historikov medzi štyrmi očami alebo v úzkom okruhu mi prejavilo a prejavuje solidaritu, ktorú si vážim. Majú podobný osud ako ja. Avšak mlčia, lebo vedia, čo by nasledovalo, ak by sa verejne ozvali. Zostal som osamelým terčom. Tento stav nemôže trvalo zostať. Prežívali sme v 60. rokoch ťažký zápas (aj vnútorný so svojou obmedzenosťou) pri hľadaní nového výkladu najnovších dejín. V rámci tohto hľadania významné miesto malo SNP a osudy jeho postáv. Vieme, čo sa dosiahlo a ako sa tento rozlet zahamoval. (...) Vývoj v historiografii sa natrvalo nemôže usmerňovať z úradnej moci.

Bratislava, dňa 11. júla 1979

Veľmi rýchlo som pochopil, že najnepopulárnejším je ten žid, ktorý sa vrátil z koncentračného tábora, ktorý prežil holocaust. Po troch, štyroch rokoch sa vrátil povedzme do Trnavy alebo do Topoľčian. Mohol povedať: Fero bol v uniforme HG, keď ma kopali. To on, oni!

Mnohí historici ma jednoducho nepoznali. Nezdravili sme sa. Ja som bol odpísaný. Ale bol som hrdý. Našiel som oporu v Milanovi Šimečkovi, Miroslavovi Kusom, Júliusom Strinkovi, v Jánovi Černo-gurskom, Ferovi Mikloškovi, v českých historikoch. Nebol som sám. Ale z historikov na Slovensku sa so mnou nesolidarizoval nikto. Začal som o histórii, a zhovárali sa so mnou o počasí. Oni bol normálni, ja nenormálny. Ale ktosi musí aj voliť. Tak som sa rozhodol zostať pri svojej profesii.

Slovenské rozhľady 4/1995

Neuchádzal som sa o návrat do Historického ústavu, pravdu povediac, ani mi túto možnosť nikto neponúkal. Je síce pravda, keď sa už na to pýtate, že vtedajší riaditeľ Samuel Cambel, ten list mám doma, sa písomne ospravedlnil všetkým, ktorí museli z Historického ústavu odísť. V tom liste bola aj taká podivná veta, že keby sme prejavili záujem, a budú na to mzdové podmienky, tak sa môžeme uchádzať o miesto na Historickom ústave. Na toto som nereagoval. Potom mi telefonovala Tonka Valachovičová, sekretárka v Historickom ústave, pýtala sa, či prídem na stretnutie pracovníkov ústavu. Odpovedal som jej, že neprídem, že som mnou musí hovoriť nejaký hodnostár, nie sekretárka.

Z rozhovoru s F. Novosádom, Nové slovo 9/2000

Ja sám sa pokladám za priemerného historika, Možno som aj objektívne len priemerný. Mám však aj poľahčujúcu okolnosť: v čase, keď moji kolegovia, rovesníci, chodili pätnásť, dvadsať rokov do archívov, získavali vedomosti, brúsili si poznatky, škríabali sa po vedeckých hodnostiach, čo je pochopiteľné, ja som bol na viac ako pätnásť rokov zo spoločnosti historikov vyradený. Ak vám ktosi taký čas ukradne, už nikdy ho nedobehnete. Vrátil som sa síce, môžem publikovať, ale isté veci už dobehnúť nemôžem. Preto sa pokladám za priemerného historika.

Slovenské rozhľady 4/1995

Z ROZHOVORU SO SAMOM ABRAHÁMOM

február 2000

(O Vavrovi Šrobárovi)

Začal ako minister s plnou mocou pre Slovensko. Vždy keď chodím po Bratislave, tak si uvedomujem, že Šrobárovi vďačíme za to, že Bratislava je hlavné mesto Slovenska. Predsa len v okamihu prevratu Bratislava bola maďarsko-nemecké mesto. Práve Šrobár sa rozhodol, že sídlom jeho ministerstva bude Bratislava, i keď na Slovensku boli významné župné mestá, a Bratislava nemá práve najšťastnejšiu polohu vo vzťahu k zvyšku Slovenska. Postupne sa slovenská reprezentácia etablovala v Bratislave. Šrobár tiež presadil, aby sa Petržalka stala súčasťou Bratislavy.

(O Andrejovi Hlinkovi)

Na začiatku storočia sa vlastne všetci slovenskí politici poznali, dokonca vstupovali so príbuzenských vzťahov. Kmotrom Vavra Šrobára bol Andrej Hlinka. Konfesionálne boli obidvaja katolíci. Jeho brat Jozef bol dokonca katolíckym farárom, bol dokonca poslancom Slovenského snemu za SNS. Štúdiá v Prahe však zanechali stopu na Vavrovom myslení, tam sa stal – aspoň v očiach slovenských konzervatívcov – voľnomyšlienkárom, demokratickým politikom. To i bol dôvod, prečo sa s Hlinkom rozišli. Hlinka nemal „Českú školu“, mal „uhorskú výchovu“, a samozrejme bol kňazom a preto mal k cirkevnej hierarchii iný vzťah ako Šrobár. Ukázala to cesta do Paríža roku 1919. I keď mal silné reči o tom, že sme s Čechmi jednej krvi, že sme jedným národom. Hlinka však nikdy nebol československého zmyšľania, predsa len jeho obzorom bolo Uhorsko. Keď to dnes niekto povie, tak sa to považuje za urážku Hlinkovej pamiatky, je to tak. Hneď po prevrate sa začal obklopovať ľuďmi, ktorí nemali pôvodne národnú orientáciu. Prijal do svojho košiara napr. Vojtecha Tuku. To bol jeden z jeho najtragickejších krokov. Prijatť profesora Vojtecha Tuku ako experta na štátoprávne otázky, tam začal konflikt s pražským centralizmom, s vplyvom českého prostredia. Tam sa ukazoval jeho konzervatizmus. Po prevrate začal okolo seba grupovať konzervatívne elementy, dokonca aj maďarónske. Tu si treba uvedomiť, že väčšina inteligencie, ktorá sa vtedy hlásila k slovenskej národnosti, ovládala maďarčinu lepšie ako slovenčinu, predsa študovala na maďarských školách.

Roku 1918 Andrej Hlinka napísal slávnu vetu „Tisícročné manželstvo s Maďarmi sa nám nevydарило, musíme sa rozviešť“. Nebola to terminológia, ktorú by sme očakávali od katolíckeho kňaza, predsa z hľadiska vierouky je manželstvo nerozlučiteľné. V týchto rokoch sa zrejme Hlinka a Šrobár definitívne rozišli. Vavro Šrobár sa stal reprezentantom nového štátu, prevrat Hlinku zrejme neuspokojil. Hovorilo sa o rôznych ambíciách, nemal najlepšie renomé ani v cirkvi samotnej.

(O Slovenskej republike 1939 – 1945 / Lettrich, Golian, Husák)

Dvaja z tejto trojice boli nevojaci. Golian bol dôstojníkom z povolania. Mal som v rukách odvodný list Gustáva Husáka, nebol odobratý, dôvodom bola vada zraku. Fakt, že Lettrich a Husák neboli vojakmi sa prejavil aj na politickej rovine, na tom, že politický odboj nesplynul s vojenským. V Juhoslávii napr. Tito bol reprezentantom aj politického aj branného odporu. Lettrich a Husák sa do čisto vojen-

ských vecí nerozumeli a ani nepredstierali, že im rozumejú. Keď vytvorili SNR, uvedomili si, že nemajú záujem smerom k vojakom, že nemajú medzi sebou ľudí, ktorí by dokázali organizovať povstanie. Oba ja boli veľmi ambiciózni a vzdelaní politici, obidvaja boli právnikmi. Lettrich mal advokátsku kanceláriu, G. Husák viedol špeditersku firmu. Golian bol vojakom, v lete 1944 mal vysokú funkciu na veliteľstve pozemného vojska v Banskej Bystrici. Veliteľom bol generál Turanec. Minister menoval veliteľa a veliteľ si vyberal ľudí do štábu.

Lettrich ako mladý právnik sa dostal do rozporu s režimom a bol mysliacou osobnosťou. Svojím rozhľadom o hlavu prerastal svojich spoluodbojárrov. Pôsobil v odbojovej skupine Flóra, ktorú viedla pani Květa Viestová. Lettrich bol pôvodne agrárnik, bol napojený na Londýn. Musíme si však uvedomiť, že možnosti komunikácie boli vtedy celkom iné ako dnes. Boli ľudia, ktorí cestovali do zahraničia kvôli obchodom. Využila sa cesta do Švajčiarsku, nešlo to však priamo.

Situácia sa v armáde kryštalizovala veľmi pomaly, veľmi pomaly prebiehala diferenciácia dôstojníckeho zboru. Roku 1943 sa vytvorila skupina dôstojníkov, podpolukovník Kiš-Kalina, Mirko Vesel, Mikuláš Ferienčík a Janko Golián. Záviselo aj na predbežnom vzdelaní, len málo z nich malo dôstojnícku školu. Ferienčík bol napr. veterinárny lekár. Kiš-Kalina bol napr. študentom teológie. Golian mal vyššiu vojenskú školu, bol dôstojníkom generálneho štábu, nakoniec sa stal náčelníkom generálneho štábu. Práve on prijal poverenie od SNR. Isté kontakty mal aj Vavro Šrobár.

Gustáv Husák. Nevie, prečo sa dnes šíria klebety o kontaktoch Šaña Macha a Husáka, skôr to platí o Lacovi Novomeskom. To však vyplývalo skôr z jeho pozície básnika a redaktora. Gustáv Husák sa oženil, býval vo vile po Gregorovi Tajovskom. Tam iste nechodil nikto z činiteľov Slovenského štátu. Chodil tam však Imrich Karvaš. Ten učil Magdu Lokvencovú. Keď zavreli Husáka, obrátila sa na Karvaša, ten intervenoval a zrejme jeho intervencia zabrala. Tým, že sa Husák stal tajomníkom Zväzu špeditérovv, získal veľký okruh známych. Jeho do ilegality zapojil Karol Šmidke, ten sa ako parašutista dostal sem zo Sovietskeho zväzu. V Bratislave sa skontaktoval s Editou Voronskou a tá ho usmernila na Gustáva Husáka. Husákova hviezda začala svietiť pomocou Karola Šmidkeho. To isté platí aj pre Laca Novomeského. Husák mal ambície, schopnosti, radikálnosť patrila k jeho povahe. Vytvorilo sa vojenské ústredie. Začali hľadať dôstojníkov. Spracoval sa projekt povstania, nadviazalo sa spojenie s Londýnom. Plán povstania vypracovali vojaci.

Golian chodil do Bratislavy, porady sa odohrávali v byte Kiša-Kalinu. Plány povstania sa potom dostali na jar 1944 do Londýna. Veľa nádejí sa vkladalo do plukovníka Imra, ale ten bol stále kritický ku Golianovi, vraj nie je dosť schopný, potom sa však podriadil. Golian mal vynikajúce postavenie ako náčelník generálneho štábu.

V roku 1944 Golian a Viest padli v Bukovci do nemeckého zajatia, zachovali sa protokoly výsluchov, Golianov osud však doteraz nebol objasnený.

Lettrich: ten sa po potlačení povstania dostal do Papradna. Barbara Bobriková dostala rad Povstania I. triedy. Bola slobodná, vedúca poštového úradu. Tam prišiel Lettrich, Josko, Bobrik, Zaumeský, tam sa skrývali až do prechodu frontu. Až na konci vojny sa znovu dostali do politiky.

Gustáv Husák prežil prechod frontu v Žemberovciach. 23. decembra prišli sovietske vojská a tak sa Husák dostal opäť skoro do politiky. Tieto veci opisuje vo svojej knihe, dostal sa do Moskvy a stadiaľ do Košíc, kde už bola československá vláda.

(O Lacovi Novomeskom)

 Keď som sa ja dostal do tohto mlyna, to už nebol taký ako v päťdesiatych rokoch, tak pre mňa bola východiskom rozlúčka s touto ideológiou, s týmito praktikami. Keď som sa napr. stretol s Lacom Novomeským, lámal som si hlavu nad tým, prečo tento kultivovaný človek robí zo seba boľševika. Predsa veľa o tom čítal, sám na svojej koži zakúsil, o čo vlastne ide. Na túto otázku nenachádzam odpoveď. Možno to bolo presvedčenie, že to bude dlho trvať. Tomu som ja nikdy neveril. Tu sa však zdalo, že socializmus sa historicky zabetónoval. Možno to bol aj revolučný pátos, ktorý na nich ešte stále pôsobil.

Osobne som sa s ním stretol len dvakrát, to ešte nebol rehabilitovaný, pracoval na Strahove, v Památniku českého písennictví. Boli sme v reštaurácii, potom sme išli do kaviarne. Nechám teraz bokom jeho dielo ako básnika, zaujímať ma len jeho politické pôsobenie. Videl som, že si nedokáže dať do súladu ideály svojej mladosti s realitou súčasnosti. Novomeský nebol tvrdý politik. Pýtal som sa ho, či sa počas vypočúvania používalo násilie. On to pochopil, a odpovedal mi, že požiadal policajtov, že všetko podpíše, aby ho nebili, pretože neznáša bitku. Novomeský sa v podstate zlomil, to mu však nemožno vyčítať. Nakoniec aj Husák vo svojich spomienkach píše, že keď ho konfrontovali s Novomeským, mal pred sebou šálku kávy. Aj po tom, ako ho prepustili z väzenia, stále žil v ilúzii, že to bol len omyl.

Oveľa častejšie som prichádzal do styku s Husákom, i keď len ako tajomník Komisie pre výskum odboja. Tam som videl, že Husák stále verí v idey komunizmu.

(O exponentoch Slovenského štátu)

 ...exponenti Slovenského štátu, či už to boli gardisti, alebo funkcionári HSLS, či to boli kňazi, ktorí boli poslancami, alebo aj niektorí spisovatelia a novinári, sa stavali do pózy reprezentantov národa a Slovenský štát mal byť naplnením tisícročných túžob národa. Mimochodom, o tisícročných túžbach nemôže nikto nič vedieť, pretože generácie prichádzajú a odchádzajú a každá generácia má svoje túžby. Vráťme sa však k SNP a exponentom Slovenského štátu. Stalo sa im, že tu čosi vypuklo za ich chrbtom a zhodilo ich z toho piedestálu, na ktorý sa sami postavili. Toto poníženie, toto odstavenie je pre nich trápnejšie a trpkéjšie ako keby koniec Slovenského štátu bol dôsledkom čisto vojenskej porážky zo strany spojencov. Preto potom tá fanatická nenávisť k Povstaniu, vyhrabávanie negatív, vymýšľanie, alebo nesprávne interpretácie. Je to preto, že Povstanie ich definitívne hodilo cez palubu. Za režim, ktorý sa neustále dovoľával toho, že stojí za ním národ, zrazu nemal kto bojovať, museli zaň bojovať nemecké vojská. To bolo priznanie ani nie porážky, ale rovno krachu. Pozadím obhajoby vojnového Slovenského štátu je práve tento pocit poníženia, ktorí zažívali jeho exponenti roku 1944. Okolo tohto sa to dodnes točí.

Z rozhovoru s F. Novosádom, Nové slovo 9/2000

VÝBEROVÁ BIBLIOGRAFIA J. JABLONICKÉHO

KNIHY

- Jablonický, J.: Robotnícke hnutie na Trnavsku za kapitalistickej ČSR. Osveta, Bratislava – Martin 1961.
- Jablonický, J.: Z ilegality do povstania. (Kapitoly z občianskeho odboja). Epocha, Bratislava 1969.
- Jablonický, J.: KSS v protifašistickom odboji, rukopis pripravený na oponentské pokračovanie, Bratislava 1974 (knihá po vylúčení autora z KSS a jeho nútenom odchode z SAV nemohla byť publikovaná).
- Jablonický, J.: Odboj a povstanie, Bratislava 1976 (nedokončený rukopis, zhabaný ŠtB počas domovej prehliadky 8. – 10.11.1976).
- Jablonický, J.: Zborník o Slovenskom národnom povstaní, zv. II. Naše Snahy, Toronto 1980. Tento zborník tvoria dve štúdie:
  - a) Vznik SNR a vojenského ústredia, s. 15–113 (vypracovaná v roku 1978 v samizdate).
  - b) Bratislava a Slovenské národné povstanie, s. 114–220 (prvá verzia zhabaná ŠtB počas domovej prehliadky 8.–10.11.1976, druhá verzia vypracovaná v r. 1978).Zborník bol napísaný v Bratislave roku 1978.
- Jablonický, J.: Povstanie bez legiend. Dvadsať kapitol o príprave a začiatku Slovenského národného povstania. Obzor, Bratislava 1990. (1. vydanie Jablonický, J.: Povstanie bez legiend, Bratislava, samizdat 1988)
- Jablonický, J.: Glosy o historiografii SNP. Zneužívanie a falšovanie dejín SNP, 2. dopracované vydanie. NVK International, Bratislava 1994. (1. vydanie Jablonický, J.: O historiografii Slovenského národného povstania, Bratislava, samizdat 1980. 2. vydanie Jablonický, J.: O historiografii SNP znova a viac, Bratislava, samizdat 1981. 3. vydanie Jablonický, J.: Manipulovaná história SNP. In: Zborník o Slovenskom národnom povstaní, zv. III. Naše Snahy, Toronto 1983, s. 7–132.)

ŠTÚDIE

- Jablonický, J.: Príspevok k česko–slovenským vzťahom od konca 19. stor. do roku 1914. In: Historické štúdie, 1958, s. 5–54.
- Jablonický, J.: K problematike občianskeho odboja, samizdat, 27 s. rkp., datované 5.8.1979, Bratislava.
- Jablonický, J.: Ultimátum v Šrobárovom procese. In: *Premeny*, 20/3/1983, USA (1. vydanie Jablonický, J.: Ultimátum v Šrobárovom procese. Bratislava, samizdat 1983).
- Jablonický, J.: Ilegalita uprostred vojny. In: *Premeny*, 21/3/1984, USA, s. 38–50.
- Jablonický, J.: Nazi Ultimatum in the Trial of Vavro Šrobár. In: *Kosmas – Journal of Czechoslovak and Central European Studies*, Vol. 3 and 4, No 2 and 1, 1984/1985, s. 125–134.
- Jablonický, J.: Za sovietske Slovensko. In: *Naše Snahy*, Vol. 20, No. 5, 1984, s. 4–7, 11. Vol. 21, No. 2, 1985, s. 8–9. No. 4, 1985, s. 11–14. No. 5, 1985, s. 10–13. Vol. 22, No. 6, 1986, s. 10–11.
- Jablonický, J.: Za česť generála Viesta. In: *Historie a vojenství*, 1990, č. 4, s. 98–118.
- Jablonický, J.: Generál Malár. In: *Historie a vojenství*, 1990, č. 5, s. 106–125.
- Jablonický, J.: Obrátené hodnoty. In: *Historický časopis SAV*, 1990, č. 3, s. 420–433. (1. vydanie)
- Jablonický, J.: Le régime post-communiste et la Résistance en Slovaquie. In: *La Nouvelle Alternative*, č. 32, Paríž, december 1993.
- Jablonický, J.: Husák v rezistencii 1939–1943. In: *Soudobé dějiny*, 1994, č. 2–3, s. 222–235.
- Jablonický, J. (1995): Spomienky a životopisy ľudáckych predstaviteľov publikované po roku 1989. In: *Historický časopis*, 1995, č. 2, 355–362.
- Jablonický, J.: Generálni tajomníci Demokratickej strany z parlamentu do väzenia. In: *Politické vedy*, 1998, č. 1, s. 6–41.
- Jablonický, J.: Akcia Monaco. *Politické vedy*, 1998, č. 4, 5–26.
- Jablonický, J.: Kruté osudy. In: *Naše povstanie. 1944–1945. Reportáže, črty spomienky*. Babinič V. (ed.). Vydavateľstvo VIDAS, s.r.o., Banská Bystrica 1998, s. 97–105.